

УДК 336.76

Бакан А. - ст. гр. БФ-31

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ОПОДАТКУВАННЯ СТРАХОВИКІВ

Науковий керівник: к.е.н., ст. викл. Тимошик Н.С.

В умовах розбудови ринкової економіки поступова трансформація економічних та соціальних відносин зумовлює безліч проблем у фінансово-господарській діяльності страховиків. Особлива група фінансових проблем виникає у взаємовідносинах страховика з державою, оскільки на їх основі, через систему податків та інших платежів, здійснюється регулювання кінцевих результатів проведення процесу страхування. Таким чином, оподаткування є важливим фінансовим важелем регулювання фінансових потоків страхових компаній.

Система оподаткування страховиків істотно відрізняється від системи прийнятої для типового господарського товариства, що пов'язано з її особливим статусом. Через таку особливість страховий ринок несе податкове навантаження, яке не можна співвіднести з навантаженням інших галузей економіки. Так, страхові організації для цілей оподаткування страхової діяльності визначають оподатковуваний дохід, під яким розуміється сума валових внесків, який оподатковується за ставкою 3 відсотка, а при отриманні доходу внаслідок виконання договорів з довгострокового страхування життя та пенсійного страхування у межах недержавного пенсійного забезпечення - за ставкою 0 відсотків. Причиною застосування особливого порядку оподаткування податком на прибуток доходів від страхової діяльності вочевидь є ряд технічних складностей, що виникають при обрахуванні валових доходів та валових витрат страхової організації, оскільки її доходи та видатки суттєво рознесені в часі та припадають на різні звітні періоди.

За даними Держфінпослуг, дві третини страхового ринку України задіяні у «сірих» страхових операціях відмивання брудних грошей. У 2011 році 264 страхові компанії (57%) декларували від'ємний фінансовий результат по операціям з цінними паперами (загальна сума збитків - 8136,9 млн.грн.).

У чинному законодавстві можна виділити два найпроблемніші елементи, по-перше, це норма, яка дозволяє страховим компаніям списувати обсяги пере страхових виплат, а подруге - власне рівень ставки податку та база, до якої вона застосовується. Усунути ці схеми можна двома способами - перевівши страхові компанії на загальну систему оподаткування або в межах існуючої системи, усунути можливість зменшення об'єкта оподаткування на перестраховання.

Ідеальний спосіб оподаткування страхового бізнесу полягає у стягненні податку безпосередньо з корпоративного прибутку страхової компанії. Така система ставила би страховий бізнес у рівні умови з іншими підприємницькими структурами і не створювала б економічних стимулів до податкового планування. Пряме оподаткування страхових прибутків покликане максимально точно зіставити валові доходи та витрати компанії з метою коректного підрахунку чистого прибутку. Попри те, що пряме оподаткування таких прибутків потребує надзвичайно кропіткої роботи з розробки адекватних податкових норм, воно все ж таки є можливим і його застосовують у багатьох країнах. Враховуючи це, запровадження податку на прибуток в Україні є концепцією, на яку варто орієнтуватися вже в короткостроковій перспективі.